ECLI:LV:AT:2026:0318.C33359823.13.S

Lieta Nr. C33359823, SKC-231/2026

Civillietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

SPRIEDUMS

Rīgā 2026. gada 18. martā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Sanita Osipova, senatores Marika Senkāne un Kristīne Zīle

rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA „Baltic Signs Europe” prasībā pret SIA „ Palami ” par parāda piedziņu un SIA „PALAMI” pretprasībā pret SIA „Baltic Signs Europe” par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem sakarā ar SIA „Baltic Signs Europe” kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2025. gada 23. oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „Baltic Signs Europe” (turpmāk arī – prasītāja) 2023. gada 25. aprīlī cēlusi tiesā prasību pret SIA „PALAMI” (turpmāk arī – atbildētāja), lūdzot piedzīt parādu 16 123,25*euro* un likumiskos procentus 82,22 *euro*, kopā 16 205,47 *euro*.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[1.1] 2019. gada 22. oktobrī prasītāja un atbildētāja noslēdza līgumu par starpniecības pakalpojumiem Nr. 2019-1PBSE. Prasītāja apņēmās piesaistīt atbildētājai potenciālos klientus tās piedāvāto preču un pakalpojumu iegādei.

2022. gada 10. jūnijā abas puses parakstīja vienošanās aktu Nr. 003/102019, apstiprinot, ka prasītāja ir piesaistījusi klientu SIA „Neste Latvija”. Saskaņā ar vienošanās aktu atbildētājai bija pienākums samaksāt prasītājai atlīdzību 16 123,25*euro* 15 dienu laikā pēc tam, kad atbildētāja saņem samaksu no klienta.

Atbildētāja jau 2022. gada jūlijā saņēma samaksu no SIA „Neste Latvija”, tomēr prasītājai samaksu neveica.

2023. gada 27. martā prasītāja izrakstījusi rēķinu Nr. BSE-COM-20230327-001 par 16 123,25 *euro*, nosakot samaksas termiņu līdz 2023. gada 6. aprīlim.

[1.2] Par laiku no 2023. gada 6. aprīļa līdz 2023. gada 24. aprīlim aprēķināti likumiskie procenti 82,22 *euro*.

[1.3] Prasība pamatota ar Civillikuma 1401., 1402., 1412., 1473., 1587., 1759., 1765., 1811. un 2212. pantu.

[2] Atbildētāja 2024. gada 3. maijā cēlusi pretprasību, lūdzot atzīt līgumu Nr. 2019-1PBSE un vienošanās aktu Nr. 003/102019 par spēkā neesošiem no to noslēgšanas dienas.

Pretprasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[2.1] Prasītāja nav piedalījusies līgumu Nr. PAL- 20211018/RGB5, PAL20211021/RGB5 un PAL-20220114/RGB5 noslēgšanā, jo SIA „Neste Latvija" pati uzmeklējusi atbildētāju.

Turklāt pastāv svarīga maldība, jo atbildētāja nebūtu noslēgusi līgumu, ja būtu bijusi informēta par prasītājas nepienācīgo kvalifikāciju.

Tā kā prasītāja nav pierādījusi līgumu izpildi vai klientu piesaisti un SIA „Neste Latvija" pati noslēdza līgumus ar atbildētāju, pušu noslēgtie darījumi nav spēkā jau no noslēgšanas dienas.

[2.2] Pretprasība pamatota ar Civillikuma 1440., 1441., 1445., 1449. pantu un 1450. panta otro teikumu, 1458. pantu.

[3] Ar Rīgas rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumu prasība apmierināta, bet pretprasība noraidīta.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar atbildētājas apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesa ar 2025. gada 23. oktobra spriedumu noraidīja prasību un apmierināja pretprasību.

Par spēkā neesošu no noslēgšanas dienas atzīts 2019. gada 22. oktobra līgums Nr. 2019-1PBSE par starpniecības pakalpojumiem un 2022. gada 10. jūnija vienošanās akts Nr. 003/102019.

No prasītājas atbildētājas labā piedzīti tiesāšanās izdevumi 3619,26 *euro*.

Valsts ienākumos no prasītājas piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6 *euro*.

Spriedumā norādīti šādi motīvi.

[4.1] Prasītāja nav pierādījusi savu saistību izpildi, bet lietā ir pierādījumi par pretējo.

Liecinieks SIA „Neste Latvija" /amats/ /Persona C/ liecinājis, ka SIA „Neste Latvija" pasūtījusi reklāmas materiālus un izpildītāji bija gan prasītāja, gan atbildētāja.

Ar prasītāju SIA „Neste Latvija" sadarbojas ilgstoši, no prasītāja pasūtīja pilonus un nojumes reklāmas, ar atbildētāju iepazinās, kad sāka uzstādīt LED ekrānus pirms Covid-19, iespējams, 2018. vai 2019. gadā. Pirms tam vispār LED ekrānu nebija, un atbildētāja bija pirmā, kas sāka piegādāt šādus ekrānus. Pie sadarbības ar atbildētāju SIA „Neste Latvija" tika caur prasītāju, proti, SIA „Neste Latvija" prasīja prasītājai padomu, no kā iegādāties LED ekrānus, un prasītāja ieteica atbildētāju, ar kuru prasītājai bija savstarpēja sadarbība. Šis ieteikums, iespējams, bijis elektroniskajā pastā, un SIA „Neste Latvija" pārstāvis vienreiz bija uz tikšanos ar atbildētāju Salaspilī.

SIA „Neste Latvija" apzināja tirgu, tika veikti tenderi starp dažādām kompānijām, SIA „Neste Latvija" informācijas un tehnoloģiju (IT) speciālists teica, ka atbildētājai ir labākie, atbilstošākie LED ekrāni. Tika uzsākta sadarbība, un

atbildētāja sāka uzstādīt LED ekrānus. SIA,, Neste Latvija” ar atbildētāju sadarbojās tieši, pasūtīšana notika tā, ka uzrakstīja e-pastu par nepieciešamību pēc LED ekrāna, tika prasīts cenas piedāvājums kopā ar uzstādīšanu. Par katru objektu tika gatavoti līgumi. Atbildētāja sagatavoja līgumus, SIA “Neste Latvija” juristi tos izskatīja, veica izmaiņas, ja nepieciešams, un parakstīja. Prasītāja vispār nebija iesaistīta, nekad nekādus dokumentus nav formējusi (skat.*2024. gada 12. septembra tiesas sēdes audioieraksta laiks: 01:26:11-01:41:13*).

Minētās liecības apstiprina atbildētājas paskaidrojumus, bet ne prasītājas apgalvojumus. Proti, SIA „Neste Latvija” apzināja tirgu, veica tenderi un izvēlējās atbildētāju, dokumentus līgumu noslēgšanai sagatavoja atbildētāja, prasītāja vispār nebija iesaistīta un nekad nekādus dokumentus nav noformējusi.

[4.2] Saskaņā ar Civillikuma 2318. un 2320. pantu un lietā nodibinātajiem apstākļiem atzīstams, ka prasītājas veiktais ir bijis ieteikums, bet tas nav bijis saistošs SIA „Neste Latvija”, lai tā noslēgtu līgumus ar atbildētāju, jo pati SIA „Neste Latvija” ir veikusi tenderi, apzinājusi iespējamos pretendentus un izvērtējusi atbildētāja piedāvāto produkciju un spējas, atzinusi piedāvājumu par labāko, prasītāja šajā procesā nav bijusi iesaistīta.

Liecinieka liecība apstiprina arī atbildētājas apgalvojumu, ka prasītāja nav veikusi darbības dokumentu sagatavošanai un līgumu noslēgšanai. Tādējādi prasītāja nav pierādījusi, ka tai būtu tiesības saņemt atlīdzību saskaņā ar pušu noslēgto līgumu.

[4.3] Civillikuma 2212. pants noteic, ka ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

Judikatūrā norādīts, ka no Civillikuma 2212., 2213., 2222. un 2223. panta normām izriet, ka, vērtējot uzņēmēja (prasītājas) prasījumu par samaksu (..) ir nepieciešams pārbaudīt, vai un kādā apjomā ir izdarīti darbi. Norādītais apstāklis ir priekšnoteikums samaksas pieprasīšanai, ja darbi ir izpildīti (..). (sal. skat. *Senāta 2019. gada 26. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-166/2019 (C05024113) 7.2. punktu*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. pantu, ja prasītāja apgalvo, ka ir izpildījusi līgumu, viņai jāsniedz pierādījumi par izpildi, ja šādu pierādījumu nav, nevar pieņemt, ka pakalpojums sniegts tikai uz rēķina pamata. Atbilstoši Civillikuma 2212. pantam izrakstīts rēķins pats par sevi nerada saistību maksāt, ja nav pierādīts, ka prece vai pakalpojums faktiski nodots.

Turklāt vienošanās aktā ietvertais otrais papildus noteikums paredz, ka bez abu pušu kopīga parakstīta rēķina, vienošanās akts nav spēkā. Nav strīda, ka rēķins no atbildētājas puses nav parakstīts.

[4.4] Attiecībā uz pretprasību atzīstams, ka lietā iesniegtie pierādījumi (līgums un vienošanās) apliecina, ka pusēm pastāvēja formāla gribas izpausme nodibināt savstarpējas saistības.

Lietā nav pierādījumu par faktisku gribas īstenošanu, jo prasītāja neveica pienākumus klientu piesaistei un dokumentu noformēšanai.

Lietā ir nodibināts, ka vienošanās akts tika parakstīts pirms atbildētājas ar SIA ,,Neste Latvija” noslēgtā līguma izpildes, bez vienošanās aktā norādītajiem trīs līgumiem bijuši arī citi līgumi.

Prasītāja nav apstrīdējusi apelācijas sūdzībā norādīto, ka pirmais līgums starp atbildētāju un SIA „Neste Latvija” tika noslēgts 2019. gada 25. septembrī, t.i. pirms uzņēmuma līguma starp prasītāju un atbildētāju noslēgšanas 2019. gada 22. oktobrī. Līguma, ko atbildētāja lūdz atzīt par spēkā neesošu, priekšmets paredz jaunu klientu piesaistīšanu. Taču faktiski vienīgais klients, ko prasītāja nosauc kā piesaistīto klientu, ir SIA „Neste Latvija”, ar kuru sadarbība atbildētājai jau bija uzsākta pirms līguma noslēgšanas ar prasītāju.

Prasītājas iesniegtie pierādījumi – rēķins un elektroniskā pasta sarakste neapliecina līguma faktiskās izpildes rezultātus. Prasītāja nav pierādījusi pakalpojuma sniegšanas faktu un spēju to sniegt, t.i., nav iesniegusi nevienu dokumentu, kas objektīvi apliecinātu, ka darbs tika veikts un pasūtītāja (atbildētāja) šo darbu saņēma.

Tikai uz rēķina pamata nevar pieņemt, ka pakalpojums ticis sniegts. Atbilstoši Civillikuma 2212. pantam izrakstīts rēķins pats par sevi nerada saistību maksāt, ja nav pierādīts, ka prece vai pakalpojums faktiski nodots.

[4.5] Atbildētāja pretprasībā un apelācijas sūdzībā norādījusi, ka prasītājas profesionālās spējas un rīcība maldināja atbildētāju, radot svarīgu maldību. Atbildētāja nebūtu noslēgusi līgumu, ja būtu zinājusi par prasītājas faktisko nepienācīgo kvalifikāciju un rīcību.

Līgums Nr. 2019-1PBSE un vienošanās akts Nr. 003/102019 tika noslēgti, pamatojoties uz atbildētājas priekšstatiem par prasītājas spējām nodrošināt potenciāla klienta piesaisti, kas pamatoti ar prasītājas apgalvojumiem par šādu spēju esamību. Uzņēmuma līguma būtība ir darba vai pakalpojuma rezultāta izpilde par atlīdzību.

Lietā esošo pierādījumu kopums ir pamats secināt, ka vienošanās akts un līgums noslēgts aiz maldības, jo prasītāja faktiski nav nodrošinājusi klienta piesaisti.

Vienošanās aktā norādītais klients SIA „Neste Latvija" pats bija uzmeklējis atbildētāju, uzsākot sadarbību pirms pušu sadarbības līguma noslēgšanas. Savukārt līgumā paredzētais pakalpojums atbilstoši tā noteikumiem nemaz nav izpildīts, jo netika sastādīta attiecīgā dokumentācija.

Šādā situācijā maldība attiecas uz būtiskiem līguma noteikumiem, un puses griba noslēgt līgumu bija balstīta uz maldīgiem priekšstatiem. Atbildētāja, noslēdzot līgumu, rīkojās saskaņā ar pārliecību, ka prasītāja darbu veiks, savukārt prasītājai nebija šāda nolūka. Šie apstākļi apliecina, ka līgums noslēgts aiz svarīgiem maldiem Civillikuma izpratnē, jo, zināmama patieso situāciju, atbildētāja līgumu nebūtu slēgusi.

Lietas faktisko apstākļu vērtējums apstiprina, ka atbildētājs maldījās par faktisko situāciju, t.i., ticēja līguma īstumam, bet tika maldināts, savukārt prasītāja, neizpildot līgumu, tikai izrakstīja rēķinu, tādēļ darījums noslēgts maldu dēļ. Līdz ar to maldība ir attiecināma uz būtiskajiem noteikumiem – klienta piesaisti, kas bija līguma priekšmets, tāpēc līgums un vienošanās akts ir atzīstami par spēkā neesošiem.

[5] Par minēto spriedumu prasītāja iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu atcelt, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[5.1] Tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 193. panta piekto daļu un 432. panta piekto daļu, jo spriedums nav pamatots ar tādām tiesību normām, kas būtu attiecināmas uz lietu. Civillikuma 2318. un 2320. pants uz lietu nav attiecināmi.

[5.2] Tiesa nav iztulkojusi starp pusēm noslēgtos darījumus atbilstoši to jēgai un mērķim un Civillikuma 1504., 1505. un 1507. pantam.

[5.3] Tiesa nav piemērojusi Civillikuma 1431. un 1434. pantu, jo nav ņēmusi vērā, ka vienošanās parakstīšana starp pusēm apliecina abu pušu piekrišanu tās saturam.

[5.4] Nepareizi piemērots Civillikuma 2212., 2213., 2222. un 2223. pants, jo bija iestājušies visi priekšnoteikumi, lai iestātos samaksas pienākums.

[5.5] Nav nozīmes apstāklim, ka atbildētāja nav parakstījusi rēķinu. Saskaņā ar Civillikuma 1556. pantu nav spēkā tāds nosacījums, kura izpildīšana atkarīga tikai no parādnieka gribas. Nepiemērojot Civillikuma 1556. pantu, tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 95. panta pirmo daļu.

[5.6] Apmierinot pretprasību, tiesa nepareizi piemērojusi Civillikuma 1441.-1445. pantu. Atbildētāja zināja, kāda ir prasītājas darbības nozare – pušu starpā pastāvēja iepriekšēja sadarbība. Spriedumā arī nav motivēts, kāpēc maldība būtu atzīstama par attaisnojamu un svarīgu.

[6] Paskaidrojumus sakarā ar prasītāja kasācijas sūdzību atbildētāja nav iesniegusi.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to noteic Civilprocesa likuma 473. panta pirmā daļa, Senāts atzīst, ka pārsūdzētais spriedums ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[8] No pārsūdzētā sprieduma un kasācijas sūdzības redzams, ka lietā risināmi divi tiesību jautājumi: 1) kāda ir pušu starpā pastāvošo tiesisko attiecību juridiskā daba, proti, kāds darījums pušu starpā noslēgts un vai uz to attiecināms Civillikuma 2318. un 2320. pants (padoms un ieteikums); 2) vai pastāv tāda atbildētāja svarīga maldība, kas iznīcinātu pušu starpā noslēgtā darījuma spēkā esamību.

[9] Civillikuma 2212. pants noteic, ka ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

2019. gada 22. oktobrī prasītāja un atbildētāja noslēdza līgumu Nr. 2019-1PBSE par starpniecības pakalpojumiem. Līguma 1. punktā puses vienojušās par sadarbību potenciālo pircēju piesaistīšanai atbildētājas piedāvāto preču un/vai pakalpojumu iegādei. Līguma ietvaros prasītāja apņēmās informēt potenciālos klientus par iespēju iegādāties atbildētājas piedāvātās preces un/vai pakalpojumu, kā arī noformēt pirkuma darījumam nepieciešamos dokumentus.

Tātad prasītāja kā uzņēmēja un atbildētāja kā pasūtītāja noslēdza uzņēmuma līgumu, prasītājai uzņemoties saistību izvest pasākumu – jaunu klientu piesaisti atbildētājai, bet atbildētāja uzņēmās pienākumu par to samaksāt.

Savukārt minētā līguma 4.2 punktā noteikts, ka klients skaitās piesaistīts, kad vienošanās akts par šo klientu ir abpusēji parakstīts.

2022. gada 10. jūnijā prasītāja un atbildētāja parakstījušas vienošanās aktu Nr. 003/102019, norādot, ka prasītāja piesaistījusi atbildētājai jaunu klientu SIA „Neste Latvija”, un vienojoties par atlīdzību 16 123,25*euro*.

Apelācijas instances tiesa prasību noraidījusi, pamatojot to ar SIA „Neste Latvija” darbinieka liecību un Civillikuma 2318. un 2320. pantu.

[9.1] Senāts par pamatotu atzīst kasācijas sūdzības argumentu, ka pārsūdzētajā spriedumā tiesa nepareizi piemērojusi Civillikuma 2318. un 2320. pantu, jo tie nav attiecināmi uz pušu starpā noslēgto uzņēmuma līgumu.

Civillikuma 2318. pants noteic, ka vienas personas padoms otrai pats par sevi nenodibina starp pusēm nekādu tiesisku attiecību, un kā padoma saņēmējam nav tas jāizpilda, tā arī padoma devējam, ja padoms bijis nesekmīgs, nav jāatlīdzina nekādi zaudējumi.

Savukārt Civillikuma 2320. pants paredz, ka ieteikums vien, ar kuru otram uzslavē kādas personas vai lietas labās īpašības, lai ar to piedabūtu viņu pie zināmas darbības, vēl nenodibina pats par sevi nekādu saistību, izņemot gadījumu, kad ieteikums izdarīts ļaunā nolūkā.

Apelācijas instances tiesa pārsūdzētajā spriedumā, atsaucoties uz Civillikuma 2318. un 2320. pantu, atzinusi, ka prasītāja vien sniegusi atbildētājai ieteikumu sadarbībai ar SIA „Neste Latvija”. Taču tas nav bijis prasītājai saistošs. SIA „Neste Latvija” sadarbība ar prasītāju nav notikusi, pateicoties minētajam ieteikumam, jo SIA „Neste Latvija” pati uzmeklējusi atbildētāju.

Civillikuma 18. nodaļās “Prasījumi no svešu lietu pārziņas” otrās apakšnodaļas normas (2318.-2320. pants) regulē tādas tiesiskās attiecības, kas izriet no vienas personas aicinātas vai neaicinātas iejaukšanās citas personas lietās, dodot viņai padomu. Padoma došana pati par sevi saistību nenodibina.

Konkrētajā gadījumā, kā redzams no celtās prasības, strīds pastāv par starpniecības pakalpojumu līguma izpildi, nevis atbildību saistībā ar prasītājas sniegtu nederīgu padomu. Savukārt pretprasība par pušu starpā slēgtā darījuma

spēkā esību pamatota ar svarīgu maldību (Civillikuma 1441.-1458. pantu).

Šādos apstākļos Civillikuma 2318. un 2320. pants uz lietas apstākļiem attiecināts nepareizi, būtībā pārkāpjot celtās prasības robežas, jo, kā jau norādīts iepriekš, prasības pieteikumā norādītie apstākļi neatbilst šo normu regulējumam.

[9.2] Pārsūdzētajā spriedumā secināts, ka SIA „Neste Latvija" nav uzskatāma par piesaistītu klientu, jo prasītāja nav sastādījusi nekādus dokumentus, kā arī SIA „Neste Latvija" pati veikusi konkursizsoli (tenderi).

Izdarot šādu secinājumu, Senāta ieskatā apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 97. panta pirmo daļu, jo nav devusi pilnīgu novērtējumu lietā iesniegtajiem pierādījumiem.

Proti, kā pierādījums nav vērtēts 2022. gada 10. jūnija vienošanās akts Nr. 003/102019. Apelācijas instances tiesa nav motivējusi, kāpēc atbildētāja parakstījusi šādu dokumentu, norādot SIA „Neste Latvija" kā piesaistītu klientu un vienojoties par atlīdzības apmēru, ja atbildētāja neatzīst, ka prasītāja izpildījusi saistību un atbildētājas samaksas pienākumu.

Saistībā ar minētā pierādījuma nevērtēšanu, kasācijas sūdzībā pamatoti norādīts uz Civillikuma 1431. pantu, kas noteic, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam. Apelācijas instances tiesas spriedums nesatur motīvus, kādēļ izskatāmajā lietā šī tiesību norma nebūtu piemērojama.

Tāpat tiesas spriedumā nav motivēts, kā SIA „Neste Latvija", kas nav darījuma dalībniece ne 2019. gada 22. oktobra līgumā Nr. 2019-1PBSE, ne arī 2022. gada 10. jūnija vienošanās aktā Nr. 003/102019, veiktās darbības varēja jebkādā veidā ietekmēt no šiem tiesiskajiem darījumiem izrietošās saistības. SIA „Neste Latvija" attiecībā pret šiem darījumiem uzskatāma par trešo personu. Tās tiesības un pienākumus prasītājas un atbildētājas starpā noslēgtie darījumi neietekmē. Līdz ar to arī SIA „Neste Latvija" veiktās darbības neietekmē šo darījumu spēkā esamību.

[9.3] Nepilnīgs ir apelācijas instances tiesas vērtējums attiecībā uz 2023. gada 27. marta rēķinu Nr. BSE-COM-20230327-001.

Lai gan var piekrist, ka rēķina esamība pati par sevi nerada samaksas pienākumu, tomēr rēķins bija jāvērtē kopsakarā ar 2019. gada 22. oktobra līgumu Nr. 2019-1PBSE un 2022. gada 10. jūnija vienošanās aktu Nr. 003/102019 un tajos noteiktajiem priekšnosacījumiem samaksas veikšanai, kā arī SIA „Neste Latvija" 2023. gada 17. augusta atbildi uz tiesas pieprasījumu.

Motivējot pārsūdzēto spriedumu, tiesa koncentrējusies tikai uz to, ka rēķins nav abpusēji parakstīts un tāpēc arī vienošanās akts nav spēkā esošs. Nav dots vērtējums tam, ka vienošanās aktā samaksas pienākums sasaistīts ne tikai ar abpusēji parakstīta rēķina esamību, bet arī to, ka SIA „Neste Latvija" ir norēķinājusies ar atbildētāju.

Šādos apstākļos bija jāvērtē atbildētājas rīcības – atteikšanās parakstīt rēķinu tiesiskums, jo lietā nepastāv strīds, ka SIA „Neste Latvija" ar atbildētāju ir norēķinājusies.

Civillikuma 1556. panta otrā daļa noteic, ka, ja izpildīšana nosacīta vienīgi pēc parādnieka gribas, tad līgums nav spēkā. Kasācijas sūdzībā ietverta atsauce uz šo normu, taču šis kasācijas sūdzības arguments nav pamatots. Rēķina parakstīšana nav no uzņēmuma līguma izrietoša pamatsaistība, kuras sasaistīšana ar nosacījumu un nosacījuma neizpilde attiecīgi padarītu pašu līgumu par spēkā neesošu. Samaksas pienākums nav tieši atkarīgs no rēķina parakstīšanas vai pat tā izrakstīšanas, kā to noteic Civillikuma 2212. un 2223. pants.

Ja tiesai pastāvēja šaubas par rēķina neparakstīšanas atstātajām sekām uz saistības spēkā esamību, tad tās pienākums bija veikt pušu starpā noslēgto darījumu noteikumu iztulkošanu atbilstoši Civillikuma 1504.-1510. pantam, piemērojot šos pantus secīgi.

[10] Tiesa, apmierinot pretprasību, atsaukusies uz tādas maldības pastāvēšanu, kas iznīcina visu darījuma spēku. Atbildētāja maldījusies gan par prasītājas pieredzi un kvalifikāciju, gan arī par to, ka prasītāja līgumu izpildīs.

Senāta ieskatā kasācijas sūdzībā pamatoti norādīts, ka spriedumā nav motivēts, kāpēc konstatējama maldība, kas būtu atzīstama par svarīgu un attaisnojamu.

Civillikuma 1441. pants paredz, ka maldība var rasties vai nu no tam, ka pavisam trūkst ziņu, vai ka ir tikai nepietiekošas ziņas par kādiem faktiskiem apstākļiem – faktiska maldība.

Maldība ir darījuma dalībnieka nepareizs, īstenībai neatbilstošs priekšstats par apstākļiem, kas saistīti ar darījuma priekšnoteikumiem, saturu, tiesiskajām sekām. Tas var rasties gan informācijas trūkuma, gan informācijas kļūdainas izpratnes dēļ (skat.*Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof.* K.Torgāna *vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans Īpašums, 1998, 45. lpp.).*

Civillikuma 1450. pants noteic, ja maldība attiecas uz kāda personiskām spējām un īpašībām, darījums nav spēkā tikai tad, ja maldīgi pieņemtā īpašība pēc darījuma rakstura bijusi svarīga.

Vērtējot jautājumu par atbildētājas maldību par prasītājas spējām sniegt starpniecības pakalpojumus, apelācijas instances tiesa minēto tiesību normu vispār nav piemērojusi un nav arī motivējusi, kāpēc prasītājas iespējamais pieredzes trūkums šādu pakalpojumu sniegšanā ir uzskatāms par svarīgu pēc darījuma rakstura.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka svarīga nozīme var būt tikai tādām spējām vai īpašībām, kas ļauj vai neļauj būt par darījuma dalībnieku (skat.*Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof.* K.Torgāna *vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans Īpašums, 1998, 50. lpp.).*

Tiesa nav vērtējusi arī prasītājas iebildumus, ka atbildētāja zināja, kāda ir prasītājas pamatdarbības nozare. Šie iebildumi var būt nozīmīgi, lai noskaidrotu, vai iespējamā maldība ir vai nav attaisnojama.

Savukārt attiecībā uz atbildētājas maldību, ka prasītāja pienācīgi līgumu izpildīs, apsverams būtu jautājums, vai šāds arguments vispār saistāms ar iespējamu maldību vai arī tas faktiski vērsts uz iespēju vienpusēji atkāpties, jo tiesiska darījuma ietvaros parasti visi tā dalībnieki paļaujas uz to, ka katrs izpildīs no tā izrietošās saistības.

[11] Apkopojot iepriekš norādītos apsvērumus, Senāts atzīst, ka Civillikuma 2318., 2320. panta nepareiza piemērošana, Civillikuma 1431. un 1450. panta nepiemērošana un Civilprocesa likuma 97. panta pirmās daļas pārkāpums varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas, kas ir pamats pārsūdzētā sprieduma atcelšanai.

[12] Atceļot spriedumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 458. panta otro daļu SIA ,,Baltic Signs Europe” atmaksājama drošības nauda 300*euro* (skat. *lietas 2. sējuma 80.-81. lpp.*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474. panta 2. punktu, Senāts

nosprieda

atcelt Rīgas apgabaltiesas 2025. gada 23. oktobra spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā; atmaksāt SIA ,,Baltic Signs Europe" drošības naudu 300*euro*.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senatore S. Osipova Senatore M. Senkāne Senatore K. Zīle